

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

POZOR, NAROČNIKI ...

Naročnikom nazznamo, da več ne pošljemo potrdil za poslane naročnine. Začenja potrdilo poleg matova na listo, da katerga dan, meseč in leta je naročna plačana.

U P R A V A

Entered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3d, 1879.

No. 187 — Stev. 187 — VOLUME LIII—LETNIK LIII NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 26, 1945 — SREDA, 26. SEPTembra, 1945

Tel. CHelsea 3-1242

RUSIJA HOČE BESEDO NA JAPONSKEM

Sovjetski vnanji komisar Vjačeslav M. Molotov je na konferenci sveta petih vnanjih ministrov kritiziral američko okupacijsko politiko na Japonskem in je zahteval zavezniško kontrolno komisijo nad deželo.

To je bila zopet nova bomba, ki jo je ruski vnanji minister vrzel med vnanje minstre. Državni tajnik James F. Byrnes je kratko, pa ostro odgovoril, da ta zadeva ni na dnevnem redu, da niti on niti njegov izvedeni niso prekrbljeni s potrebnimi podatki, da bi mogli o tem razpravljati in da more Rusija, ako hoče kritizirati američko postopanje, vložiti pritožbo diplomatskim potom.

Molotov je na konferenci predložil poročilo, ki ga je dobil iz Moskve in ki med drugim navaja naslednje: nekaj japonskih vojakov je bilo odbranil; ukazano jim je bilo sleč uniforme in obleči civilno obleko. — Nato jim je bilo vrnjeno orožje in so bili postavljeni za policiste.

V poročilu je še več sličnih trditev, na čijih podlagi je Molotov predlagal zavezniško kontrolno komisijo nad Japonsko.

Angleški vnanji minister Bevin je podpiral Byrnesa, ko je zavrnil Molotova in ni hotel pristati na razpravo njegovega predloga, toda Bevin je govoril prezgodaj, kajti zastopniki angleških dominijev so izvedeli o tem in so šli takoj na delo. Od Bevina so zahtevali, da na konferenci deluje za večjo vlogo v japonskih zadevah. Na prihodnji seji je Bevin pojasnil, da domini želijo zavezniško kontrolo na Japonskem in da se vsled tega strinja z Molotovom.

Byrnes je zopet ponovil, da ta zadeva ni na dnevnem redu in da vsled tega o njej ni mogoče razpravljati, vendar česar bo prepričena namestnikom vnanjih ministrov ter bo prišla na razpravo na prihodnji seji vnanjih ministrov.

ROKE PROČ OD BALKANA!

Včeraj je na konferenci prislo do ostrih osebnih spopadov med angleškim vnanjem ministrom Bevinom in ruskim vnanjem komisarjem.

KONEC KONFERENCE NEVSPEŠEN

Zapadni zaveznički niso dosegli mnogo vspehov.

Članom "velikih petih", od katerih so pa trije skoraj nemotni, je sedaj jasno, da potom konference niso dosegli mnogo vspehov, in da Evropo ne bodo tako preinačili in preuredili, kakor so prvotno namenivali takozvani zapadni zaveznički. Londonska "Daily Mail" namrečjavlja, da konference zavezničkih ministrov inostranih del ni vspela, in da bodo zapadni zaveznički morali nekaj izumeti, da se takoreč operajo svojih nevspehov. — Kaj takega je pa bilo že v naprej pričakovati, kajti zapadni zaveznički so že v naprej prav dobro vedeli, da brez Rusije, oziroma njene odobritve, ne morejo preinačiti Evropo po svojem začenjenem načinu v prid svojih "koristi". Ministri inostranih del zapadnih zavezničkih sedaj priznavajo, da je Evropa takoreč v pravem pomenu besede razdejana tako v političnem, kakor tudi v gospodarskem pomenu, in da je radi vojne v Evropi in Aziji Rusija postala edina merodajna država na istočni zemski poluti, ter da sta dosedanji dve svetovni veldisi, Nemčija in Italija, za vedno prestali biti državi, katere je treba uvaževati, dočim je tudi Francija postala le druge vrste država na evropski celini.

Londonsko časopisje sedaj to dejstvo kar odkrito primavata in povzdravljata, da je takozvana

jem Molotovom, ko so razpravljali o mejah, vrniti vojnih ujetnikov in beguncem ter o preživljjanju Avstrije. Amerika in Anglija zahtevata, da mora avstrijsko prebivalstvo preživljati balkanska žitnica, čemur pa se Rusija odločeno upira.

S konferenco je bilo vtipotapljeno naslednje poročilo o sporu med Molotovom in Bevinom:

Molotov je očital Angliji, da nasprotuje vladam v balkanskih državah, katere podpira Rusija in še posebno je očital Bevinu, da Angliju podpira protidemokratsko vlado na Grškem.

Bevin se je razburil in jezno odvrnil, da si ne more dovoliti, da bi kdo z njim govoril na ta način. "Sploh sem se že naveličal," je rekel slednji Bevin, "da bi bil vedno tarča za očitanja. Malo preveč je, da me vedno postavlja na 'zatožno klop' (dock). Ali morebiti za to, ker sem bil pristaniški delavec?"

"Ne vem," je odgovoril Molotov; "toda vseeno je med nama skupna ena stvar. Najmočnejšo še ni staro."

Nekdo, ki je bil navzoč na seji vnanjih ministrov, je povedal, da Molotov ni hotel predložiti še nobenega načrta, ki bi dal zapadnim državam pravico dejansko posezati v balkanskih zadevah.

Nek član jugoslovanske delegacije v Londonu je rekel, da je vrla maršala Tita sklenila zavreči predlog sveta vnanjih ministrov, da je Trsta s pristaniščem internacionačiziran.

Jugoslovani bodo priporočali, da se Tržačanom da priložnost, da z ljudskim glasovanjem odločijo svojo bodočo pripadnost.

Do sklepa proti internacionačizaciji Trsta je prišlo včeraj v Beogradu in sicer v prvi vrsti vsled demonstracij v Trstu in okolici, kjer so prebivalci podpirali prvočno zahtevo Jugoslavije, da je Trst svobodno mesto in država pod Jugoslavijo.

Ameriške vojaške oblasti v Manili so naznale, da je bil Hitlerjev zaupnik Fritz Wiedemann vjet v Tiencinu na Kitajskem in da je sedaj na poti v Združene države.

Wiedemann, ki je bil nemški častnik v prvi svetovni vojni in je pod njim služil Hitler, je bil pred sedanjo vojno nekaj časa nemški konzul v San Francisco, pa je bil zaradi načinske propagande izgnan.

Pripeljan bo v San Francisco, od koder bo najbrže poslan v Nemčijo, kjer bo postavljen

TRGOVSKO MESTO MANDŽURIJE

Priča v Harbinu, središču Mandžurije, po napadu ruskih bombardiralk ob času kratke rusko-japonske vojne.

Zmanjšanje ameriške arme

Predsednik Truman je priporočil kongresu, da preklisce \$28.692.772.000, kateri znesek je dovolil vojne uradu ter naznani, da so izdelani načrti, po katerih bodo Združene države imele v juliju prihodnjega leta samo še 1,950.000 vojakov.

Poslujoči vojni tajnik Paterson je 12. septembra cenil američko armado v prihodnjem juliju na 2.500.000, toda predsednik je to število znižal na podlagi naznani gen. MacArthurja, da bo čez šest mesecov za okupacijo Japonske potreboval samo 200.000 vojakov; pa tudi general Eisenhower namerava znižati okupacijsko armado v Evropi na 400.000 vojakov.

Cetudi bo na priporočilo predsednika Trumana za armado izbrisanih nad 28 milijard dolarjev, bo armada še vedno imela nekaj manj kot 19 milijard dolarjev, kar bo zadostovalo za okupacijske armade, demobilizacijo in za splošne izdatke za armado.

Predsednik Truman je že prej priporočil kongresu, da zniža izdatke za mornarico za 17 milijard in za vojaške gospodarske urade okoli tri milijarde, tako da je že znižal izdatke okoli 48 milijard dolarjev.

BOJAZNI ANGLIJE IN VPLJIV RUSIJE

Angleški maršal je uverjen, da bode Rusija imela tekom par let na razpolago atomsko bombo. — Obžaluje pomanjšanje naše vojske.

Angleški maršal, Sir Henry Maitland Wilson, član odpolostva poveljništva angleške vojske, katero se sedaj mudi v našem glevnem mestu, je časniškim poročevalcem odkrito izjavil, da je uverjen, da bode ruska vojska kmalu razpolagala z povsem nove vrste atomični bombarde. Ako ruska vojska že sedaj nima na razpolago takih bomb, imela jih bode prav gotovo tekom prihodnjih petih let. Radi tega dejstva, bode postala sovjetska Rusija brez najmanjšega dvoma najmočnejšega država na svetu. Za sedaj, — tako je dejal angleški maršal, — imamo še vedno dve veliki vojaški državi na pred sodišču kot vojni zločinec.

Okupacija Japonske bo dolga

General Douglas MacArthur je včeraj naznani, da bo okupacija Japonske mogoče trajala mnogo let, čeudi bo okupacijska armada majhna pod "ugodnimi razmerami" — če se bo padlo cesarstvo dobro obnašalo.

General MacArthur je pod svojo oblast prevzel ves finančni in gospodarski položaj Japonske. Finančno ministrstvo mu predložiti natančno poročilo o finančnem stanju dežele in tudi o finančnem stanju češarske rodotovine. MacArthur je tudi prevzel vso industrijo in hoče doseči, da saj za nekaj časa Japonska ne bo največja pridelovalka žide na svetu. Z ozirom na to in vsled preteč lakote letosno zimo, bo od 1,225.000 akrov murvinih nasadov preoranih 75.000 akrov in bo posejano žito.

MacArthur je tudi posegel v filmsko industrijo in prepovedal izdelovati filme vojaškega in preveč narodnega značaja. Japonsko trgovsko in industrijsko ministrstvo v svojem poročilu generalu MacArthurju priznava, da so zračni napadi pospešili razpad Japonske, tako da je že znižal izdatke okoli 48 milijard dolarjev.

svetu: Rusijo in Združene države.

Ta jednakost ali približna vojaška moč med obema največjima republikama, se bode pa kmalo premenila v prid Rusiji, kajti vojska Združenih držav se sedaj, ko je vojna končana, redno pomanjšuje, radi česar je Anglija v velikih skrbih glede svoje bodočnosti, kajti radi rednega pomanjševanja ameriške vojske v Evropi, ostane sedaj takoreč vse Evropa v oblasti Rusije, oziroma pod vsestranskim ruskim vplivom.

Omenjeni angleški maršal je tudi dejal, da sedaj, ko ima Rusija najbrže svoj lastni izum atomsko bombo, bode lahko tudi poskrbela za to, da postane vsaka nadaljnja vojna med evropskimi narodi nemogoča, zlasti pa med narodi, kateri zamorejo izdelovati atomsko bombo po svojem lastnem načinu.

Angleškega generala tudi skrbi položaj na Balkanu, kjer se tamošnji narodi le bore malo zanimajo za Anglijo, katera nikakor ni v stanu postati neomejeni gospodar vsega Balkana. On tudi izraža bojanzen, ker Rusija še vedno ni pomanjšala svojo neizmerno vojsko, kakor so to storile Združene države, tako da zamore Stalin gospodovati kjer koli se mu poljubi.

Angliji se toraj zaveda svoje nemoči in tako že sedaj prepeva svojo jeremiadno gledje angleških "trgovskih koristi" ne le samo na Balkanu, temveč na vsej evropski celini.

Kupujte Victory Bonds potom Pay-Roll Savings Plan.

leg tega tudi v domačem zaporu pod vojaško stražo. Današnje poročilo iz Londona potrjuje tozadenvno vest prejšnjega tedna, pravi namreč, da je angleški poslanik v Beogradu Ralph S. C. Stevenson skušal obiskati Šubašića, toda vojaška straža ga je vstavila pred njegovo hišo in Stevensonu ni dovolila iti v hišo, ali pa sploh stopiti v kako zvezo s Šubašićem.

Stevensonu je bilo povedano, da je Šubašić preveč bolan, da bi mogel koga sprejeti. Poznejsa preiskava je dognala, da dr. Ivana Šubašića sicer res bolan, toda ne tako zelo, da bi moral biti popolnoma ločen od vnašnjega sveta.

Evropske vesti

Spomenik F. D. Rooseveltu v Pragi. — Bolgarske politične zanimivosti. — Rusija in Afrika. — Avstrijska napredna vlada zahteva pripoznanje.

PRAHA, čehoslovenska, 25. sept. — Uprava tukajšnjega političnega odseka komunistične stranke je koncem minolega tedna enoglasno sklenila, da se postavi velike spomenike vsem omni svetovno znanim ljudem, katerih zasluga je, da je češkoslovenska republika postalop svobodna in tudi svetovno uvažena. Radi tega bode prebivalstvo republike postavljeno v Pragi spomenike pokojnemu predsedniku Združenih držav Franklin Delano Rooseveltu, maršalu Stalinu in Tomášu Masaryku, prvemu predsedniku československe republike.

DUNAJ, Avstrija, 25. septembra. — Avstrijski ministri predsednik, Karl Renner, oziroma ministri predsednik dela Austrije, katerega so zasedli Rusi, je zahteval od ostalih zaveznikov, da pozna njega in sedanje avstrijsko v lado v polnem obsegu kot narodno vlado za vso Avstrijo vstevi tudi pokrajine, katere so zasedle ameriške in angleške čete. Tukajšnje oblasti Združenih držav so z tem predlogom popolnoma zadovoljne, le Anglija se gleda tega ne more odločiti, kajti pred vsem uvaža svoje kupčiske "koristi" v Avstriji. — Renner tudi izjavlja, da je avstrijsko prebivalstvo z rusko začasno upravo povsem zadovoljno.

MOSKVA, 25. septembra. — Tukajšnja javnost razpravlja o izjavi sovjetskega komisarja inostranih del, Vječeslavu Molotovu, ki je pri konferenci v Londonu izjavil, da je Rusija gleda Sredozemskega morja in Afrike ravno toliko odgovorno, kakor Anglija, kajti ruske koristi na tem morju in severni Afriki so ravno tolake, ako ne večje, kakor one Angleške. Poleg tega je tudi vselej znano, da je bila Rusija na vrnjanju bolgarske domače zadeve v ustavnovi načodno jedinstvo. Tekom tega tedna se namreč prično v bolgarskem Sobranju razprave glede sklepov, ki so bili sprejeti pri konferenci v San Francisco, Calif., in tem povodom se bode razjasnilo mnogo vprašanj, katera še vedno niso rešena med bolgarsko vlado in opozicijo.

Nikola Petkov je ostavil bolgarsko vlado, toda njegov odstop ni smatrati kot kako nasprotovanje od njegove strani na napram narodni fronti bolgarskih rodoljubov. — Petkov časopis "Narodno Zemljedelstvo" je zopet pričel izhajati in narodna fronta naznana, da se bodo v Bolgariji vrstile splošne volitve v Sobranju dne 18. novembra t. l., in tem povodom bude prav gotovo pričelo do narodnega jedinstva v Bolgariji, tako da protinarodno gibanje bolgarskih reakcijenarjev v bodoče ne pride več in da se zapadne evropske vlasti na to "opozicijo" ne bodo zamogli več sklicevati. Istodobno je radikalna stranka, oziroma stranka opozicije, vsej Rusiji nezadovoljstvo in na katero se je vedno sklicevano.

"Glas Naroda"

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakner, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

:: 52nd YEAR ::

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

ZA CELO LETO VELJA LIST ZA ZDURZENE DRŽAVE IN KANADO:
\$7.; ZA POL LETA — \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—

ZA JUGOSLAVIJO — \$8.— LETNO: \$4.— ZA POL LETA

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemki soboto, nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA," 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

Telephone: CHelsea 3-1242

Kanadske "zlate" delnice

Prodajanje kanadskih "1c" zlatih delnic je napredovalo v toliki meri, da je ta zadeva postala največja delniška prevara v zgodovini prodaje vrednostnih listin. Oblasti Zjednjene držav zatrjujejo, da lahkoverni državljanji naše republike, kakor tudi državljanji sosedne Kanade, izgube potom te prevare vsaki teden skoraj po \$1,000,000 svojega težko prisluženega denarja. Kljub vsem tozadavnim, dokaj jasnim dokazom, se pa kanadska vlada za to zadevo ne zmeni mnogo, češ — naj se ljudje, ki kupujejo take delnice, sami čuvajo vsake prevare.

Zadeva kanadskih "zlatih delnic" je dokaj žalostna, kajti medtem, ko je Kanada poostala svoje delniške zakone, ne skrbi za to, da jih ljudstvo uvažuje in spoštuje. In kakor je samoumevno, zakoni, katerih namen je še tako dober, ostanejo brez vsakega pomena, ako pristojne oblasti ne skrbe za to, da jih ljudstvo spoštuje in vsestranski uvažuje.

Radi tega moramo tem potom posvariti vse naše naročnike in čitalatelje, naj se čuvajo vsemi ponub glede nakupovanja tozadavnih delnic in obljub glede dozdevnega bogastva, katere obljube in ponudbe prihajajo v novejšem času kar redno iz kanadske province Ontario in ponekoli tudi iz drugih kanadskih krajev.

Namen ljudi, ki razpečavajo take delnice, je seveda ta, da lahkoverni ljudje nalože svoj prihranjeni denar v bajne zlate rudnike. Dasiravno imajo v Kanadi dovolj poštenih ljudi, kateri prodajajo delnice pravih zlatih rudnikov, imajo tamkaj tudi mnogo varljivih agentov. Ako se ljudje sami ne čuvajo pred takimi lopovi, tem ljudem gotovo ničče ne more pomagati.

Zvezine oblasti Zjednjene držav dobivajo danzadnem vse polno pritožb radi izgub težko prisluženega in še težje prihranjenega denarja ljudi, kateri so lahkoverno naložili ta denar v delnice bajnih zlatih rudnikov v Kanadi. Ti ljudje so namreč verovali prodajalcem kanadskih zlatih rudnikov, ki so jim zatrjevali, da bodo dobili za vsakih 5c, katere nalože v "zlatu kanadska podjetja", kar po 10.000c čistega dobička.

Sedaj, ko je zavladal sij začasen svetovni mir, se bodo te prevare z kanadskimi delnicami še pomnožile in dosegle svoj vrhunc. Toraj: čitaljeni, čuvajte se.

Kanadski vladi je seveda vsa ta zadeva povsem dobro znana, baš, kakor je tudi znana državnim in zveznim oblastim v Zjednjene državah. Toda kljub vsemu temu prodajalcu varljivih delnic v Toronto, Ont., razpošiljajo razne o-krožnice in pisma tisočerim ljudem v naši republike, kakor tudi prebivalcem Kanade, v katerih jim "priporočajo" najkupijo delnice novih zlatih rudnikov v Kanadi, ki stanejo le po par centov komad, ki pa bodo prinašale "zlate dobičke" vsakomur, ki naloži svoj denar v taka podjetja. Ako jim ljudje ne odgovore na njihova pisma, potem jim prično pošiljati celo — brzjavke in priporočena pisma, kajti na to se lahkovni ljudje tem bolj ozirajo in gredo hitreje "na lim". Ako pa tudi to ne pomaga, potem jih lopovi prično klicati potom telefona.

Ameriške oblasti v tej zadevi ne zamorejo mnogo storiti, ako kanadske oblasti ne sodelujejo. Kanadski dominij in naša republika sta dvoje različnih državnih organizacij in glasom sedanjih zakonov, našim oblastim ni mogoče dobiti kanadskih lopov v našo republiko v svrhu zasluženega kaznovanja. Že pred tremi leti sta Kanada in naša republika sklenili medsebojno pogodbo za izročitev takih zločincov v kraje, kjer so varali prebivalstvo, in medtem, ko je naš kongres odobril tozadumno medsebojno pogodbo, kanadski parlament, tega še vedno ni storil. Vlada provincije Ontario je nedavno zakon glede prodaje delnic nekoliko spremnila, tukaj da tamošnji novi tozadurni zakon določa, da se morajo vsemi prodajalcem delnic dati vknjižiti pri pristojnih ontarijskih oblastih ter prijaviti vse podrobnosti o podjetjih, katerih delnice oni prodajajo; ta zakon tudi določa, da se morajo taki prodajalci vsako leto ponovno dati vpisati in prijaviti imena vseh druž, katerih delnice prodajajo. Ta zakon tudi prepoveduje prodajalcem prodajati svoje delnice potom telefona izven meje provincije Ontario. Toda poraba telefona v te svrhe, je bila tudi preje zabranjena, pa se kljub temu ni nihče zmenil za to prepoved.

Omeniti moramo tudi, da je nedavno ontarijski minister-ki predsednik, George A. Drew, gleda te zadeve izjavil, da vlada katerekoli države, nikakor ne more vsakega kupca delnic osebno povesti k jamam, katere so baje rudniki kake družbe in da je radi tega najboljše, ako se prodajalce takih delnic dovede k sodiščem, katera jih lahko kaznujejo radi prevare, kar bode smatrati kot najboljše svarilo drugim prodajalcem takih delnic.

Konec konca pa izgleda vsa zadeva tako, — da v Ontario potrebujejo ameriške dolarme v svrhu napredka kanadskih obrti iskanja zlata. Ako se lahkovni kupci "zlatih delnic" sami ne znajo čuvati, je pa njihovo izgubo le njim samim pripisati.

Nizozemska in reparacije

Napisal za ONA — J. VAN GALEN

V trenotku, ko se pripravljajo londonski sestanki zunanjih ministrov velikih sil, je zanimalo slediti razpravom o zahtevah reparacij različnih narodov. Na Nizozemskem se je v zadnjem času zelo poostrišla debata, kaj naj zahteva ta dežela za kruto nemško okupacijo, ki je trajala preko 4 let.

Spošno prevladuje mnenje, da se bo razpravljalno v Londonu poleg vsega drugega tudi o teritorialnih vprašanjih, o zahtevah reparacij napram nemškemu rajhu ter o svobodi velikih evropskih vodnih cest — politika, katero močno zagovarja ameriški predsednik H. S. Truman, kot je povedal po svojem povratku iz Berlina. Poglavitno vprašanje na razpravi na Nizozemskem, je to, ali naj zahteva dežela odškodnino v ozemlju za one predele, katere so Nemci preplavili in tako opustili za dolge dobe. Preplavljen je bil približno deseti del vse površine Nizozemske.

Nizozemci so mogli dobiti tudi primerno odškodnino na podlagi posebnih tarifov na železnicih in po kanalih, kar bi omogočilo pristaniščem na Nizozemskem, da uspešno konkuriра z lukami drugih evropskih del.

Oba predloga se nahajata zdaj pred odborom vlade, ki primerja prednosti in ugodnosti obeh sredstev obračuna z Nemčijo.

Pridobitev dela nemškega ozemlja je ideja, ki je naletela med narodom na veliko simpatijo, ker je enostavna in pravida. Oni, ki zagovarjajo to misel, poudarjajo, da je Nizozemska ena najbolj gosto naseljenih del Evrope — približno 275 oseb na kvadratni kilometr. Dvajset odstotkov prebivalstva se bavi s poljedelstvom. Zemlje silno primanjkuje, kajti premalo jo je, za vse male kmète, posebno za one, ki so se lotili mlekarstva. Danes pa je 10 odstotkov roditvene zemlje preplavljenih, a na tisoče in tisoče akrov je postal neporabnih za obdelovanje, ker jih je prevzela vojska oblast in posejala z utrdami in drugimi vojaškimi objekti.

Ako torej dežela ne dobi nadomestka za to izgubljeno zemljo, bo ravnovesje v tem pogledu moteno in vse gospodarstvo dežele bo trpel.

Nasprotniki pridobitev ozemlja pa ugovarjajo, da bi bilo mnogo bolje sprejeti odškodnino, ki bi dejelo gospodarsko ne samo v poljodelstvu temveč v splošnem ojačila in koristila

vsem slojem. Ti krogi svare pred zapletljaji, ki utegnejo slediti prevzemu nemškega ozemlja — nemške manjšine, ki bi ostala v deželi itd.

Poleg tega pa navajajo ti krogi tudi dejstvo, da so oni predeli Nemčije, kateri bi mogla prevzeti Nizozemska, pred vsem žitorodni, tako da bi le malo koristili mlekarstvu, ki je najvažnejša poljedelska podnoga na Nizozemskem. Treba bi bilo investirati ogromno kapitala, da se opremi zemljo tako, da bi mogla preživljati nove koloniste — torej ne bi bila oškodnina temveč nov izdatek.

Obenem pa opozarjajo na to, da bi mogla Nizozemska dobiti kot odškodnino sistem posebnih tarifov na kanalih in železnicah, ter da bi pristanišči Rotterdam in Amsterdam

postali poglaviti vstop v centralno Evropo, pri čemer bi Nizozemska žela bogatožetev od vsega tranzitnega prometa.

Mnogi trde, da bi mogla nizozemska pristanišča postati najvažnejša vse srednje Evrope, ter da bi utegnila služiti celo nekaterim predelom Sovjetske Rusije.

Nizozemske zahteve reparacij so bile formulirane pred letom dni v Londonu. Zunanji minister van Kleffens takratni izrečeno zahteval novega ozemlja. Naglasil je le, da mora narod doma odločati o tem kaj hoče.

Nobenega dvoma ne more biti o tem, da je ideja povečane Nizozemske mnogo bolj privlačna in obenem velikemu delu naroda tudi mnogo bolj razumljiva kot načrti posebnih tarifov.

Pisma . . .

PISMO IZ LJUBLJANE

Mr. Joseph Rosten v Saranac Lake, N. Y., je od svojega brata v Ljubljani prejel naslednje pismo:

Ljubljana 1. 8. 1945.

Dragi brat Jože:

Po Rdečem križu sem Ti že pisal dvakrat. V tretjič gredao in tokrat po zraku. Zato ne le na kratko omenim, da smo še na življenju, drugačega dobrega pa tako ne boš zvedel od nas. Angeli (Kogel na Mirni) sta bila u streljena hčerka in njen zet. Julki (Pintar v Novem Mestu) pa sin Slavko in njegova hčerka. Za druge še ne vem, ali gotovo jih še kaj manjka. Ko nič ni slišati od njih. Angelo je ta izguba najbolj prizadela. Ostali ste ji dve vnučkinji. Z malo pokojnino 500 din. še sama ne more živeti. Kaj še z otrokama! Sama kost jo je in koža. Julka ima vsaj odrasle otroke in hišo v Novem mestu. Kar se mene

Nemci, preden so zbežali od nas. Zdaj bi dobil za njo najmanj 40—50 tisoč lir. Kot zadnji vidni znak mojega nekdanjega blagostanja je odšel tuji moj zvesti tovariš pes Čika — na večne poljane.

Kar te tiče twoje hiše, je seveda vsled bombardiranja precej trpela. Nekaj oken zbitih in požarni zid se je zrušil, kakor mi je pisala Božičeva. Sam si škode doslej nisem mogel ogledati in preceniti, ker še nisem dobil dovoljenja za na pot. Sicer so pa bile med vojno železniške proge povsod razrušene. Sedaj se posameži vse popravila in obnavlja. Božičevi sem poslal poslednji Lir 2870 ali Din. 860. Tvoja posest kot ameriškega državljanja je bila postavljena od okupatorja pod zapor. Na motijo prošnjo sicer ni bil postavljen komisar, denarja pa ni sem smel ne dvigniti ali ž njim mogel ogledati in preceniti, ker še nisem dobil dovoljenja za na pot. Sicer so pa bile med vojno železniške proge povsod razrušene. Sedaj se posameži vse popravila in obnavlja. Božičevi sem poslal poslednji Lir 2870 ali Din. 860. Tvoja posest kot ameriškega državljanja je bila postavljena od okupatorja pod zapor. Na motijo prošnjo sicer ni bil postavljen komisar, denarja pa ni sem smel ne dvigniti ali ž njim mogel ogledati in preceniti, ker še nisem dobil dovoljenja za na pot. Sicer so pa bile med vojno železniške proge povsod razrušene. Sedaj se posameži vse popravila in obnavlja. Božičevi sem poslal poslednji Lir 2870 ali Din. 860. Tvoja posest kot ameriškega državljanja je bila postavljena od okupatorja pod zapor. Na motijo prošnjo sicer ni bil postavljen komisar, denarja pa ni sem smel ne dvigniti ali ž njim mogel ogledati in preceniti, ker še nisem dobil dovoljenja za na pot. Sicer so pa bile med vojno železniške proge povsod razrušene. Sedaj se posameži vse popravila in obnavlja. Božičevi sem poslal poslednji Lir 2870 ali Din. 860. Tvoja posest kot ameriškega državljanja je bila postavljena od okupatorja pod zapor. Na motijo prošnjo sicer ni bil postavljen komisar, denarja pa ni sem smel ne dvigniti ali ž njim mogel ogledati in preceniti, ker še nisem dobil dovoljenja za na pot. Sicer so pa bile med vojno železniške proge povsod razrušene. Sedaj se posameži vse popravila in obnavlja. Božičevi sem poslal poslednji Lir 2870 ali Din. 860. Tvoja posest kot ameriškega državljanja je bila postavljena od okupatorja pod zapor. Na motijo prošnjo sicer ni bil postavljen komisar, denarja pa ni sem smel ne dvigniti ali ž njim mogel ogledati in preceniti, ker še nisem dobil dovoljenja za na pot. Sicer so pa bile med vojno železniške proge povsod razrušene. Sedaj se posameži vse popravila in obnavlja. Božičevi sem poslal poslednji Lir 2870 ali Din. 860. Tvoja posest kot ameriškega državljanja je bila postavljena od okupatorja pod zapor. Na motijo prošnjo sicer ni bil postavljen komisar, denarja pa ni sem smel ne dvigniti ali ž njim mogel ogledati in preceniti, ker še nisem dobil dovoljenja za na pot. Sicer so pa bile med vojno železniške proge povsod razrušene. Sedaj se posameži vse popravila in obnavlja. Božičevi sem poslal poslednji Lir 2870 ali Din. 860. Tvoja posest kot ameriškega državljanja je bila postavljena od okupatorja pod zapor. Na motijo prošnjo sicer ni bil postavljen komisar, denarja pa ni sem smel ne dvigniti ali ž njim mogel ogledati in preceniti, ker še nisem dobil dovoljenja za na pot. Sicer so pa bile med vojno železniške proge povsod razrušene. Sedaj se posameži vse popravila in obnavlja. Božičevi sem poslal poslednji Lir 2870 ali Din. 860. Tvoja posest kot ameriškega državljanja je bila postavljena od okupatorja pod zapor. Na motijo prošnjo sicer ni bil postavljen komisar, denarja pa ni sem smel ne dvigniti ali ž njim mogel ogledati in preceniti, ker še nisem dobil dovoljenja za na pot. Sicer so pa bile med vojno železniške proge povsod razrušene. Sedaj se posameži vse popravila in obnavlja. Božičevi sem poslal poslednji Lir 2870 ali Din. 860. Tvoja posest kot ameriškega državljanja je bila postavljena od okupatorja pod zapor. Na motijo prošnjo sicer ni bil postavljen komisar, denarja pa ni sem smel ne dvigniti ali ž njim mogel ogledati in preceniti, ker še nisem dobil dovoljenja za na pot. Sicer so pa bile med vojno železniške proge povsod razrušene. Sedaj se posameži vse popravila in obnavlja. Božičevi sem poslal poslednji Lir 2870 ali Din. 860. Tvoja posest kot ameriškega državljanja je bila postavljena od okupatorja pod zapor. Na motijo prošnjo sicer ni bil postavljen komisar, denarja pa ni sem smel ne dvigniti ali ž njim mogel ogledati in preceniti, ker še nisem dobil dovoljenja za na pot. Sicer so pa bile med vojno železniške proge povsod razrušene. Sedaj se posameži vse popravila in obnavlja. Božičevi sem poslal poslednji Lir 2870 ali Din. 860. Tvoja posest kot ameriškega državljanja je bila postavljena od okupatorja pod zapor. Na motijo prošnjo sicer ni bil postavljen komisar, denarja pa ni sem smel ne dvigniti ali ž njim mogel ogledati in preceniti, ker še nisem dobil dovoljenja za na pot. Sicer so pa bile med vojno železniške proge povsod razrušene. Sedaj se posameži vse popravila in obnavlja. Božičevi sem poslal poslednji Lir 2870 ali Din. 860. Tvoja posest kot ameriškega državljanja je bila postavljena od okupatorja pod zapor. Na motijo prošnjo sicer ni bil postavljen komisar, denarja pa ni sem smel ne dvigniti ali ž njim mogel ogledati in preceniti, ker še nisem dobil dovoljenja za na pot. Sicer so pa bile med vojno železniške proge povsod razrušene. Sedaj se posameži vse popravila in obnavlja. Božičevi sem poslal poslednji Lir 2870 ali Din. 860. Tvoja posest kot ameriškega državljanja je bila postavljena od okupatorja pod zapor. Na motijo prošnjo sicer ni bil postavljen komisar, denarja pa ni sem smel ne dvigniti ali ž njim mogel ogledati in preceniti, ker še nisem dobil dovoljenja za na pot. Sicer so pa bile med vojno železniške proge povsod razrušene. Sedaj se posameži vse popravila in obnavlja. Božičevi sem poslal poslednji Lir 2870 ali Din. 860. Tvoja posest kot ameriškega državljanja je bila postavljena od okupatorja pod zapor. Na motijo prošnjo sicer ni bil post

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

DELAWSKE RAZMERE V VAL D' OR

Val d' Or. — Med delavsko unijo št. 654 "Mine and Mill-workers" in družbo Lamaque krajem v provinciji Ontario, Mining Co., se vrše pogajanja, posnamemo, da se je tekom radi raznih pritožbi obeh minolega tedna tamkaj mudilo strank. Večina tozadevnih slučajev je bila prijateljskim načinom poravnana. V bližnjem vsem pokrajine severnega Ontaria, oziroma krajev v katerih se pridobiva zlato. V Ontario so predviški vsled povabila in poziva trgovske in obrtnicne zbornice mesta Toronto, da se tako na licu mesta uverijo o dejstvih glede količin pridobljenih ga zlata.

Glavno sporno vprašanje je nastalo nedavno, ko je uprava imenovane družbe ustavila delo v jednem rudniku, vsled česar je moralno nekoliko rudarje počivati.

Saljivost radi tukajšnje deklaracije, ki se zna "zamakniti", je sedaj dokaj polegla, ker dobičkanosne parade ne pričajo toliko dobička, kakor je bilo pričakovati.

NAJMLAJSA SLOVENSKA KANADCKANKA

Iz Kirkland Lake, Ont., se nam poroča, da je ned. 5. septembra t. l. v tamozni pokrajinski bolnični prišla na "ta svet" najmlajša slovenska Kanadčanka, imenom Veda, ki je hčerka Mr. in Mrs. Otoničar, katera slovenska obitelj biva v hiši, 42 Main Street, Kirkland Lake. — Čestitamo.

"MOZ Z VELIKIM KLOBUKOM"

Winnipeg, Man. — Tisočrim ludem, ki potujejo po kanadskem zapadu, je poznan "moz z velikim klobukom", čeprav pravo ime je Thomas W. McDonough, kateri potuje sedaj že 38 let po zapadnih kanadskih železnicah kot glavni potniški agent kanadskih železnic, in ki je ta mesec odšel v pokoj. Stanoval je sicer v Jasper, Alta., toda zadnjih 38 let je prebil na železniških vlaikih zapadnih kanadskih železnic.

Zgoraj omenjeno ime je dobil radi svojega velikanskega desetgalinskega klobuka, z katerim je neprestano pozdravljal železniške potnike in jih izpravjal, tako so z potrebo na vlakih zadovoljni, ako jih zebi, jim je li prevroče, so li jedi, katere servirajo v gostinskem vozu dobre ali ne, je li opojna pijaca, katero prinašajo natakarji potnikom v njihove oddelke, dovolj mrzla in močna; je li omaka pri pečenki, dobra ali ne, so li dobro in mirno spali, itd. Ženske je vedno izpravjal na njihovih sanjah in ako jih je železniški parnik, da prebija nekoliko urvožje po jezeru Ontario. Na parniku se je sestal z nekaterimi lahkoživci, z katerimi je povzil nekoliko "vode življenja" ali "aquavita", na kar je nekim sotopnikom stavil 50c., da zamore parnik ustaviti kadarkoli se mu poljubi. Kmalu potem se je slekel iz vrhnje obleke, sezul čevlje in skočil v jezero raz drugi krov. Parnik se je seveda ustavil in pogumnega plavača-stavca so mornarji rešili. Dobil je stavovo v znesku 50c., toda naslednjega dne, ko se je moral pri sodišču zagovarjati radi prestopka parobrodniškega zakona, moral je plačati kazen v znesku \$50.00, ali pa ostati 30 dni v zaporu na počitnicah. Končno se je odločil za plačilo kazni, na kar je odšel domov.

ZENSKE V KANADSKI VOJSKI

Tekom ravnokar končane svetovne vojne št. 2, je služilo v kanadski vojski 35,856 žensk, večinoma kot bolničarke in posrečnice v družbenih prostorih tako v Kanadi, kakor tudi v inozemstvu.

IZVOZ KANADSKIH KONJ V FRANCIO

Montreal, 18. sept. — Partner "Aces Fortier", je včeraj odplovil v Francijo nakrečan z raznim trgovinskim blagom, ki se rabi izključno le v mirni dobi. Med tem blagom je bilo tudi 350 kanadskih konj. Oblasti so preskrbeli za pot v Francijo posebnega živinskega zdravnika, vedno mrzlo pitno vodo in avtomatičen hladilni aparat za prostore v katerih so konji odpotovali v Evropo. Za konje skrbi 85 posebnih vslužbencov.

NAZNANILO IN ZAHVALA

S potrjem srečem naznanjam prijateljem in znancem žalostno vest, da je dne 16. septembra, 1945. v starosti 42 let umrl ljubljeni soprog, ostroma oče —

John Mihelič

Pokojnik je bil rojen 12. februarja, 1903, v vasi Dol, občina Stari Trg. — Pokopan je bil po katoliškem obredu s sveto mašo 18. septembra na pokopališču Mount Hope.

Lepo se nahajujem vsem, kateri ste ga prisli obiskat za časa njegove bolezni; lepa hvala vsem, kateri ste mi kaj dobrega storili in me totalisti ob izgubi pokojnika. Hvala tudi vsem, kateri ste ga prisli kropiti, ko je ležal na mrtvačkem odu, in kateri ste darovali vence, se udeležili pogreba in dali avtomobile na razpolago.

Tebi pa, moj ljubi soprog in dragi oče, kličemo:

Počivaj v miru in lahko naj Ti bo kanadska zemlja!

Zahujči ostali:

ROZI, soprega;

JAN, sin; ROSEMARY, hči.

Toronto, Ont., Kanada, 23. septembra, 1945.

KANADSKA TRGOVINA Z IZTOČNO INDIJO

Iztočna Indija je sedaj treći najbolji odjemalec kanadskoga izvoznega blaga. Tekom vojne se je trgovina med Kanado in Iztočno Indijo podvetnajstvila.

Pisma . . .

PISMO IZ NOVEGA SADA

To pismo je prejel JOE GERDEN, Garson, Kanada, od srojega brata Toneta Gerden, ki živi v Novem Sadu v Slavoniji že 20 let in je doma iz Martinje vasi, fara Št. Lorren na Dolenjskem.

NOVI SAD, 7.28.45

Dragi moj brat!

Slišal sem, da tukajšnja pošta sprejema pisma za Ameriko in Kanado, pa Ti hočem pisati takoj; če boš pismo prejel, je veliko vprašanje. Vendam bom poiskusil srečo, pa tako Bog da, enkrat boš vendor dobiti v glavnem mestu, Varšavi.

Govornik so tem povodom po možnosti natančno opisali grozodejstva nacijev in so tudi spominjali jednakih grozodejstev nemških barbarov v Československi in Jugoslaviji, kjer so Nemci požgali na tišoči vasi in pomorili vse prebivalstvo teh miroljubnih vasi. Pri tem so govorniki še posebej povdrali pokolj v vasi Lidice na Češkem.

NOVA CESTA NA SKRAJNI SEVER

Edmonton, Alta., 17. sept. — V kratkem bodo pričeli z gradnjo široke ceste, katera bodo vodila iz Alberte v pokrajino severozapadnega kanadskega teritorija, oziroma od Gromshaw pa vse do velikega jezera Great Slave. Nova cesta bodo veljala \$2,000,000. Dve tretini te stote bodo plačala vlada provincije Alberta.

STARA KANADSKA INDUSTRIJA

Mlinarska obrt spada k najstarejšim kanadskim obrtovim. Glasom starih zapiskov, ktere hrani osrednja kanadska vlada, so evropski priseljenici zgradili prvi mlín v Kanadi v Port Royal, katera naselbina sedaj imenuje New Annapolis, v provinciji Nova Scotia, in sicer leta 1607. Tako so pričeli pridelovati tudi prvo pšenico v Kanadi dve leti poprej, oziroma leta 1605. Ko so prvi lojalisti pribegli iz Zjed. držav v gorenje Kanado, so ustanovili svoje mlinne leta 1784. in sicer ob reki Great Catarauki in leta 1830 se je mlinarstvo izredno razširilo po vsej Kanadi. — Leta 1944 je bilo po vsej Kanadi 200 mlinov, v katerih se zmejje dnevno po 92,500 sodov mokre.

DOBIL STAVO IN IZGUBIL \$49.50

Toronto, Ont., 18. sept. — Neki Douglas White iz tukajšnjega mesta se je nedavno naveličal dnevne dolgočasnosti, ki prevladuje v Torontu, in tako je odšel na izletniški parnik, da prebija nekoliko urvožje po jezeru Ontario. Na parniku se je sestal z nekaterimi lahkoživci, z katerimi je povzil nekoliko "vode življenja" ali "aquavita", na kar je nekim sotopnikom stavil 50c., da zamore parnik ustaviti kadarkoli se mu poljubi. Kmalu potem se je slekel iz vrhnje obleke, sezul čevlje in skočil v jezero raz drugi krov.

Parnik se je seveda ustavil in pogumnega plavača-stavca so mornarji rešili. Dobil je stavovo v znesku 50c., toda naslednjega dne, ko se je moral pri sodišču zagovarjati radi prestopka parobrodniškega zakona, moral je plačati kazen v znesku \$50.00, ali pa ostati 30 dni v zaporu na počitnicah.

Končno se je odločil za plačilo kazni, na kar je odšel domov.

na švicarsko poslanstvo v Budimpešto in dobiti upravne papirje, da me niso smeli iz države izgnati.

Naša država je porušena tako, da se ne more popraviti niti za 10 let, vsi večji mostovi so porušeni in uničeni. Fabrike bombardirane, vasi požgane, proge razorane, z eno besedo: grozno je tukaj. Zraven tega nimamo dosti vagonov in lokomotiv. Konje so skoraj vse odvedli Nemci in Madjari. Zato je bilo letos na pomladu jasno, da je težko z oranjem polja, ker nimamo potrebnega orodja, ker ne moreš nič kupiti.

Naš brat France sedaj tudi na švicarsko poslanstvo v Budimpešto in dobiti upravne papirje, da me niso smeli iz države izgnati.

Draginja, je pri nas tako velika, da se ne da opisati. V Ljubljani velja ena kila moka 60 dinarjev, mast je veliko dražja. Nima nobenega usnja, nobenega blaga. Vse trgovine so prazne, in to ni samo v Jugoslaviji, ampak menda v celi Evropi. Ljudje hodijo bos, raztrgani, pa tudi naša vojska nima dosti za obleči, če nam ne bojo prišli na pomoč zaveznički naši, ne vem, kako se bo kaj zboljšalo, kajti nimamo sirovin, niti fabrik. Dela se na vse strani, ali kaj pomaga, ker nimamo potrebnega orodja, ker ne moreš nič kupiti.

Naš brat France sedaj tudi

neke traktorje, pa so nekaj zavorati. Koruze bomo imeli še nekaj, ali pšenice jako malo, ker ni bilo v jesen zasejan zraven tega, je bila pa še velika suša, da ni zrastlo dobro.

Draginja, je pri nas tako velika, da se ne da opisati. V Ljubljani velja ena kila moka 60 dinarjev, mast je veliko dražja. Nima nobenega usnja, nobenega blaga. Vse trgovine so prazne, in to ni samo v Jugoslaviji, ampak menda v celi Evropi. Ljudje hodijo bos, raztrgani, pa tudi naša vojska nima dosti za obleči, če nam ne bojo prišli na pomoč zaveznički naši, ne vem, kako se bo kaj zboljšalo, kajti nimamo sirovin, niti fabrik. Dela se na vse strani, ali kaj pomaga, ker nimamo potrebnega orodja, ker ne moreš nič kupiti.

Naš brat France sedaj tudi

bolj trpi. Pred vojsko je samo trgovač, a delali so mu drugi, sedaj pa mora trdo delati, da je kaj jesti; ima dve hčerke, pa so še premale, da bi pomagali pri delu.

Sestra Pepa ima tudi velike sinove. Dva sta sedaj v jugoslovanski vojski; ima namreč šest otrok pa se ne pozna dosti, če gresta dva od hiš, mislim, da živijo precej revno.

Sedaj pa, dragi Joško, kako si Ti preživel to leta, odkar nismo imeli zvezne med seboj? Upam, da si združen kakor tudi Tvoja familija. Med vojsko ste gotovo tudi Vi poslušali radio, da ste bili vsaj malo obveščeni, kaj se godi po domovini, ker London je dobro dajal novice v svet, to smo še le sedaj videli . . .

Pozdrav!

Tvoj brat — Tone.

HELP WANTED ::

SPRAYER'S HELPER

Generally useful for spray plant
PERMANENT PEACETIME JOBS
Good opportunity
Apply INNOVATION AIR BRUSH
552 WEST BROADWAY
11 PARK PLACE New York City
(cor. West 3rd St.) N. Y. C.

DELAVCE IŠČEJO

SUPERINTENDENT

WANTED FOR SMALL HOUSE
FREE RENT, GAS & ELECTRICITY
PREMISES — 215 E. 74th
Apply BEROSA REALTY CORP.
11 PARK PLACE New York City
(Room 1106)

(187-189)

MEN ! MEN !

1st CLASS MEN ON
White Metal CASTERS
Plenty of Overtime
GOOD PAY STEADY WORK
F. & G. METAL CASTING CO.
100 SOUTH 6th ST., BROOKLYN
EV 7-8371

SUPERINTENDENT

WANTED
GOOD SALARY ASSURED!
75 APARTMENTS
WRITE WEINGARTEN BROS.,
883 FREEMAN ST., BRONX
OR CALL: UN 3-1349
Good Opportunity for Right Party!
(185-191)

SCREENER

WANTED!

Good Men to Cut Screens
& Mix Paint
PERMANENT PEACETIME JOBS
STEADY WORK
APPLY AT ONCE!

WATCHMAKERS (4)

DOBRE DELAVE ZA STALNE
SLUŽBE — Izvrstna priložnost:
5 dni na teden; Izvrstna plača!
COOPER'S WATCH REPAIR CO.
48 West 48th St., New York City
(185-191)

ESQUIRE TRIMMINGS

335 WES 16th STREET
New York City

(185-191)

WATCHMAKERS

IZURJENI
Stalno delo, dobra plača, izvrstne delavske razmere; izvrstna priložnost.

POLISHERS — BUFFERS

WANTED
Must be fully experienced. — Permanent jobs! — \$1.10 per hour plus overtime! — Excellent opportunity for right men. — Apply:

KINGS ELECTRO-PLATING CO.
252 JAVA ST., BROOKLYN

(185-191)

PRESSERS — MACHINE

SAMO OB VEČERIH: OD 7 DO 11
DELO OD KOMADA — DOBRA
PLAČA! — STALNO DELO
NU METHOD CLEANERS

2965 OCEAN AVENUE
BROOKLYN

(185-191)

POLISHERS

IGRALEC

IZ SPOMINOV MLADENIČA

Ruski spisal
F. M.
DOSTOJEVSKI

ROMAN

"Nu, kako bi mi dal denarja, ako bi ne vedel za babulemo (babice)? Ste li opazili, da jo je pri obedu, govorč o njej, trikrat imenoval "la babalenka". Kako tesni in prijateljski odnošaji!"

"In prav imate. Kakor hitro izve, da je v oporoki tudi meni kaj zapuščeno, ne takoj zasnuji. Bi-li radi zvedeli to?"

"Da še zasnuji? Misliš sem, da vas že dolgo snubi."

"Sam prav dobro veste, da ne!" je rekla Pavlina jezno. "Kje ste spoznali tega Angleza?" je dodala po trenutnem molku.

"Vedel sem že vnaprej, da me boste zdaj vpraševali."

Povedel sem ji, kako sva se srečevala na potovanju.

"Plašen je in se hitro zaljubi ter je seveda tudi v vas že zaljubljen."

"Da, zaljubljen je vame, je odvrnila Pavlina.

"Razven tega je še desetkrat bolj bogat nege Francoz! Kaj, ima Francoz res kaj premoženja? Brez vsega dvoma?"

"Brez dvoma! Nekak chateau (grad) ima. Še včeraj mi je govoril general o tem popolnoma resno. No, vam je torej dovolj!"

"Jaz bi na vašem mestu vzel brez omahovanja Angleza."

"Zakaj?" je vprašala Pavlina.

"Francoz je sicer lepsi, toda podla duša; Anglez pa je poleg tega, da je poštenjak, še desetkrat bolj bogat!" sem se odrezal.

"Res je! Toda zato je Francoz marquis in bolj pameten," me je zavrnila na najmirnejši način.

"In je to prav gotovo?" sem nadaljeval.

"Popolnoma!"

Pavlini so zelo malo ugajala moja vprašanja in uvidel sem, da bi me rada razdražila s temom in nenevadnostjo svojega odgovora, kar sem ji takoj povedal.

"Res me zelo zabava, kako se jezite. Že to, da vam dovoljujem staviti takša vprašanja in domislice, mi morate poplačati."

"Jaz pa se smatram upravičenega staviti vam vsakovrstna vprašanja," sem odvrnil mirno, "ravnov zato, ker sem jih pripravljen kakorkoli poplačati in ker smatram sedaj svoje življenje za malenkost."

Pavlina se je zasmehala.

"Zadnjie ste mi rekli na Schlangenbergu, da ste pripravljeni na eno samo mojo besedo vreči se nizdel, a visočina znaša baje skoro tisoč čevljev. Morda izrečem kadaj to besedo samo zato, da bom videla, kako boste poplačevali, in bokite uverjeni, da se pokazam neizprosno. Sovražim vas samo zato, ker sem vam tako mnogo dovolila, in še bolj zato, ker vas potrebujem. A dokler vas potrebujem, si vas moram ohramati."

Začela je vstajati. Govorila je razdraženo. Zadnje čase je končavala najine pogovore vedno z zobo in razdraženostjo, s pravo pravato zobo.

"Dovolite, da vas vprašam, kaj je ta mle Blanche?" sem vprašal, ker je nisem hotel izpustiti brez pojasnila.

"Saj sami veste, kaj je mle Blanche. Od tedaj se ni nič spremenilo. Mle bo gotovo generacija, seveda še se sluh o babičini smrti uredi, ker mle Blanche, njena mati in sousin marquis dobro vedo, da smo v slabem denarnem položaju."

"Res me zelo zabava, kako se jezite. Že to, da vam dovoljujem staviti takša vprašanja in domislice, mi morate poplačati."

"Jaz pa se smatram upravičenega staviti vam vsakovrstna vprašanja," sem odvrnil mirno, "ravnov zato, ker sem jih pripravljen kakorkoli poplačati in ker smatram sedaj svoje življenje za malenkost."

Pavlina se je zasmehala.

"Zadnjie ste mi rekli na Schlangenbergu, da ste pripravljeni na eno samo mojo besedo vreči se nizdel, a visočina znaša baje skoro tisoč čevljev. Morda izrečem kadaj to besedo samo zato, da bom videla, kako boste poplačevali, in bokite uverjeni, da se pokazam neizprosno. Sovražim vas samo zato, ker sem vam tako mnogo dovolila, in še bolj zato, ker vas potrebujem. A dokler vas potrebujem, si vas moram ohramati."

Začela je vstajati. Govorila je razdraženo. Zadnje čase je končavala najine pogovore vedno z zobo in razdraženostjo, s pravo pravato zobo.

"Dovolite, da vas vprašam, kaj je ta mle Blanche?" sem vprašal, ker je nisem hotel izpustiti brez pojasnila.

"Saj sami veste, kaj je mle Blanche. Od tedaj se ni nič spremenilo. Mle bo gotovo generacija, seveda še se sluh o babičini smrti uredi, ker mle Blanche, njena mati in sousin marquis dobro vedo, da smo v slabem denarnem položaju."

(Dalje prihodnjič.)

ODLOMKI . . .

"Herald-Tribune" v našem mestu je te dni objavila imenitni članek, katerega je spisal naš bivši zakladniški tajnik, Henry Morgenthau, Jr., kateri v tem članku zatrjuje, da živimo v — razdvojenem svetu, in nadaljuje: "Svet ne more ostati na pol zasušen in na pol svoboden —, niti ne more biti pol sveta v vojni in pol sveta v miru; . . . tudi je nemogoče obstajati, ako živi pol sveta v razkošju in druga polovica v siromaštvu, kajti bogastvo naj vživa vse prebivalstvo, aka sploh pride do takega vživanja . . ."

"Mirror" v New Yorku je dne 12. t. m. priobčil vest, da je bil Trumanov tolmač pri konferenci v Potsdamu — bratanec nemškega vojnega zločinka, Gustava Kruppa . . . Omenjeni Kruppp bratanec je namreč uradnik pri našem državnem tajništvu . . .

Angleško-Slovenski BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil

Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsak danjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 273 strani.

Cena je \$5.00

Naročite jo pri:

KNJIGARNI "GLASA NARODA"

216 W. 18th Street New York 11, N. Y.

"Mirror" v New Yorku je dne 12. t. m. priobčil vest, da je bil Trumanov tolmač pri konferenci v Potsdamu — bratanec nemškega vojnega zločinka, Gustava Kruppa . . . Omenjeni Kruppp bratanec je namreč uradnik pri našem državnem tajništvu . . .

Iz Slovenije

K OBNOVI PORUŠENIH ZGRADE V SLOVENIJI

LJUBLJANA, 1. julija. — Nad štiri leta so fašistični nacistični krvniki morili slovenskega človeka, rušili domove, gospodarskega poslopa, zdravstvene, socialne in kulturne naprave. Skoraj ga n i kočka slovenske zemlje, ki ne bi bil oškropjen z našo krvjo, skoraj ga ni naseljal brez ruševin. Strašni in grozni so spomeniki fašističnih zveri in njihove kulture. Samo v Sloveniji je po zbranih podatkih požganih, porušenih in poškodovanih nad 14.000 raznih zgrADB.

Obnova bo zahtevala ogromno delavnih sil, gradbenega materiala, denarnih sredstev, samopobude in udarniške podjetnosti. Naše delovno, razumno, varčno in borbeno ljudstvo, ki je golih rok pred štirimi leti začelo borbo z močno oboroženo okupatorsko silo, kije iz nič ustvarilo močno organizacijo OF, ki je ustvarilo našo in nešteto zmagovitih borbah proslavljeni in vodljivo osvobodilno vojsko, je začelo pristopilo k reševanju težkega problema obnove. Živila je njegova zadružna zavest, zavest malega človeka, ki vedno nudi vso pomoč sotriplju, pa čeprav je sam vse potrebe. Sloga in vajenja samopomoč je gonila sila vseposod, ki čisti predvsem les, apno, opiko itd.

Naši narodno osvobodilni odbori so v mnogih krajih pokazali popolno razumevanje svojih nalog in dolžnosti pri

zahtevanih vrednosti, za delna, zaupana sredstva uporabljala za spekulativne namene, kot se je to godilo, v preteklosti, ker nadzira njih porabo ljudstva samo po svojih izbranih zastopnikih. Naša narodna oblast je z zakonom določila, da so vse nove vloge vsak čas izplačljive za povzročeno škodo kot za v in vlagateljem na razpolaganje. Ne držite sedaj gotovine doma v nogavicah, slammajočih in drugod brez koristi!

Tisoč štiri sto let se je slo-

značaja. Mnogi denarni zavodi, predvsem naše hranilnice, pa tudi privatniki s polnim razumevanjem stavlja svoja finančna sredstva obnovi na razpolago. So pa tudi številni skrivači gotovine, ki nezavestno ali celo namenoma odtegnejo svoja likvidna sredstva našemu gospodarstvu. — S tem ovirajo gospodarsko obnovovo in konsolidacijo, škodujejo splošnim ljudskim koristim. V stremljenju za obnovo, na predek in gospodarstvo osamosvojitev je brezpogojna dolžnost nas vseh in vsakega posameznika, da vse svoje sile in sposobnosti, vsa sredstva in med temi zlasti denarna zaupamo svojim hranilnicam in posojilnicam in domaćim denarnim zavodom.

Iz mnogoštelnih malih vlog bomo na ta način zbrali in koncentrirali prav znatne voste, ki bodo oplodile naše gospodarstvo. Prav nikake pojedivce, polske opekarne itd. Vse take in podobne obrate je treba takoj staviti v pogon. Krajevni, okrajni in okrožni odbori naj samoiniciativno, zavedajoč se, da so predstavniki ljudske oblasti, posejajo vme vmes in ukrejejo vse potrebujo, da se bo delalo, produciralo, gradilo, obnavljalo itd. Za poštena in koristna dela, zlasti za dela pri obnovi ljudske oblasti ne štedila s pričakovanjem, za nedelo, v neizvrševanje dolžnosti, za nerazumevanje ljudskih potreb po borbo ljudstvo samo zahtevalo, da se nikoli. Naša narodna oblast je krivci in malomarneži zagovarjajo in odgovarjajo, za povzročeno škodo kot za v in vlagateljem na razpolaganje. Ne držite sedaj gotovine doma v nogavicah, slammajočih in drugod brez koristi!

Tisoč štiri sto let se je slo-

KANADSKA VOJNA ZRTVE

Druga svetovna vojna je zahtevala v kanadski vojski 103.409 žrtev. Od teh je bilo 38.718 ubitih in 2365 se jih pogresa. Ostali so bili ranjeni.

venski narod boril za svoj obstanek za svojo svobodo. Zadnja štiriletna borba z nadmočnimi združenimi okupatorskimi silami, ki so z vse strani navadili na našo domovino, da nas zaslužijo in zagospodujejo bogatstvom in lepotam naše zemlje, je brez dvoma najbolj junaška doba vse naše zemlje, je brez dvoma najbolj junaška doba vse naše zemlje. Ta borba je zadivila ves svet tako, da slovenski narod ni več nepoznan med širokim svetom. Praznujemo slavni začetki pol tisočletne borbe za politično neodvisnost in svobodo in prerajamamo v borbo za svojo gospodarsko osamosvojitev, za svoj gospodarski napredek, ki bo temelj našemu socialnemu in kulturnemu napredku. Kakor smo borbe na kravah poljanah kronali s polpoplavom, nad vse slavno zmago, takšni bo zaključili svoj gospodarski boj s takšnim uspehom, da bo naše delovno ljudstvo popoln in prost gospodarstvo vseh dobrin svoje zemlje, vse uspehov svojega truda, da bo to ljudstvo uživalo in se veselilo krasot svoje prelepne domovine. — (S. P.)

RESTAVRACIJA in BAR

NAPRODAJ je po ugodni ceni restavracija in bar v Poughkeepsie, New York, kjer je 45.000 prebivalcev. Po klicite Poughkeepsie 1915 ali pláte na RESTAURANT-BAR, 125 Main Street, Poughkeepsie, N. Y.

10-2

HELP WANTED ::

ŽENSKO DELO ::

Help Wanted (Female)

GENERAL
HOUSEWORKER
Sleep in — Own room
\$125. mo. — Light Cooking
Suburbs
Apply: BOX M225
120 BROADWAY, N. Y. C.
Room 737

WEAVERS
WORK ON MOTH HOLES, TEARS,
AND BURNS — 5 DAY WEEK!
Excellent Working Conditions
\$50 PER WEEK!
KARLTON
60 — 5TH AVENUE NEW YORK
(185—191)

(187—189)

GIRLS
NO EXPERIENCE NECESSARY
Paid Vacations and Holidays
Sick Benefits — Good Pay —
Steady — Apply:

ALEXANDER DOLL
153 E. 24th ST., N. Y. C.

(185—191)

HOUSEKEEPER
GENERAL HOUSEWORK

2 ADULTS, SLEEP IN — OUT
GOOD SALARY, REFERENCES
LA 4-8937

(185—187)

HOUSEKEEPER
GENERAL
HOUSEWORKER

SMALL APARTMENT
SLEEP IN — OUT
LOVELY SECTION
DE 2-9829

(185—191)

OPERATORS
EXPERIENCED ON

LEATHER NOVELTIES

GOOD PAY — STEADY

CENTRAL LEATHER GOODS CORP.
543 BROADWAY N. Y. C.

(185—187)

EXPERIENCED
HOUSEKEEPER

General, new wash machine; lovely

home, permanent position, sleep in,

own room and radio, assist 2 children. — \$100. — PER MONTH

MA 6-5936

19 WALDORF COURT B'KLYN

(185—191)

FILE CLERKS
UNDER 30

Permanent Peacetime Positions

NO EXPERIENCE NECESSARY

\$20 START — Apply:

PARENTS MAGAZINE

52 VANDERBILT AVE., N. Y. C.

Opp. Grand Central Station